

Odbiornik radiowy Antoni Kresopolski

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:
przełom lat 20-30. XX w.

Miejsce powstania:
Zakopane, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:
wys.: 165 mm, sze.: 325 mm, dł.: 170 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i
Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane
obektu: domena publiczna. Opis
kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL
(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -
Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 973/V/229

SŁOWA KLUCZOWE

analogowy, czas wolny, dźwięk,
elektrotechnika, elektronika, fale radiowe,
fonografia, handel, komunikacja,
międzywojnie, muzyka, odtwarzanie dźwięku,



prąd, propaganda, radio, reklama, sprzęt RTV,
turystyka, ulica

OPIS

Trzylampowy odbiornik radiowy pochodzi z wczesnego okresu rozwoju radiofonii na ziemiach polskich, kiedy dopiero powstawała sieć rozgłośni radiowych. Polskie Radio rozpoczęło regularne nadawanie 18 kwietnia 1926 roku, dzięki temu zaistniały dogodne warunki do uruchomienia masowej produkcji odbiorników radiowych. Od połowy lat 20. XX wieku radioodbiorniki montowano amatorsko z zakupionych części, kierując się instrukcjami dystrybuowanymi w formie książeczek, instrukcji na łamach prasy radiowej, druków ulotnych poświęconych tej tematyce albo części informacyjnych umieszczanych w katalogach sprzedaży. Pierwsze odbiorniki montowano również w małych fabrykach i warsztatach serwisowych. Dopiero początek lat 30. XX wieku przyniósł dynamiczny rozwój w pełni wyspecjalizowanych producentów sprzętu radiowego, takich jak rodzime Towarzystwo Radiotechniczne Elektrit czy Państwowe Zakłady Tele i Radiotechniczne (PZT). Niektóre z przedsiębiorstw tego rodzaju, takie jak Telefunken, Philips czy Marconi, dysponowały kapitałem zagranicznym oraz dostępem do własnych patentów i gotowych rozwiązań produkcyjnych, co dawało im uprzywilejowaną względem konkurencji pozycję na rodzącym się wówczas rynku odbiorników radiowych. Producentem prezentowanego radioodbiornika jest zakład zegarmistrzowsko-jubilerski Antoniego Kresopolskiego w Zakopanem ulokowany przy ulicy Krupówki 65. Zakład działał w latach 20. i 30. XX wieku, zajmując się przede wszystkim pracami złotniczymi i grawerskimi. Ogłoszenie reklamowe zamieszczone w „Echu Zdrojowym” z 1934 roku informuje, że prowadzono tam również „elektryfikację i sprzedaż radjo-aparatów, gramofonów i płyt”, w ofercie była też sprzedaż akumulatorów, a także naprawa zegarków, radioodbiorników i gramofonów. Przynajmniej od 1935 roku zakład Kresopolskiego funkcjonował jako autoryzowany punkt sprzedaży radio-aparatów philipsa. Na podobnej zasadzie, działały w kraju inne mniejsze warsztaty, które oprócz sprzedaży urządzeń radiotechnicznych, zajmowały się także montowaniem i naprawą prostych odbiorników na zapleczu sklepu. Niektóre z warsztatów naprawczych z czasem przekształcały się w większe zakłady produkujące własne aparaty radiowe. Typowy radioodbiornik z lat 20. XX wieku wyglądem przypominał drewnianą prostopadłościenną skrzynkę z lampami umieszczonymi wewnątrz. W początkowym okresie radiofonii aparat radiowy nie posiadał własnych głośników, dlatego musiał być wyposażony w zewnętrzny emiter dźwięku. Radio było zasilane przez baterie, do odbiornika podłączano słuchawki lub głośnik tubowy, uziemienie i antenę, którą podczas strojenia należało obrócić w kierunku wybranej stacji radiowej. Opracowanie: Piotr Turowski, Filip Wróblewski